
Особливості управління сільськогосподарським виробництвом в сучасних умовах

Валерій Гаркавий

Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування. Факультет менеджменту і маркетингу. Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, Україна
ORCID 0000-0003-4325-3422

Анотація: У статті дається відповідь на актуальне та обговорюване наукове та практично-прикладне питання на сучасному етапі розвитку сільського господарства «У чому полягають особливості управління сільськогосподарським виробництвом в сучасних умовах»? Охарактеризовано управління як вид діяльності. Детально проаналізовано особливості управління сільськогосподарським виробництвом з урахуванням таких елементів як значна залежність від природних умов, як сезонність виробництва а також такої особливості виробництва продукції сільського господарства як те, що об'єктами виробництва є живі організми (рослини і тварини) і більшість продукції галузі може швидко зіпсуватись, або втратити свої споживчі властивості. Також визначено, що особливістю сільськогосподарського виробництва, а отже і управління ним, є те, що більшість продукції галузі підлягає подальшій переробці. Указано, що сільськогосподарське виробництво є одним із ключових факторів безпеки країни. Зазначено, що нинішній рівень організації управління в сільському господарстві загалом не відповідає сучасним викликам ринкової економіки, що безпосередньо позначається на ефективності галузі. Особливою рисою поточного етапу вдосконалення системи управління є відсутність належної інтеграції між новими формами організації виробництва та управління і їхнім реальним змістовим наповненням. Зроблено акцент на тому, що підвищення ефективності управлінської діяльності виступає однією з найбільш актуальних задач, вирішення якої сприяє стабільному становищу підприємств на ринку та їхньому економічному розвитку. Також у статті зазначено, що у сфері сільськогосподарського виробництва організація управлінської роботи перебуває під впливом численних факторів, таких як характер суспільно-політичного устрою, типи власності та специфіка галузі аграрного сектору економіки. Проаналізовано особливості сільського господарства як галузі, які визначають і специфіку управлінських циклів та діяльності фахівців в управлінні, що безпосередньо пов'язане з виконанням універсальних базових, типових та спеціалізованих функцій. Указано, що реалізація управлінських функцій підприємствами АПК забезпечується через використання адекватних методів, які включають інформаційне забезпечення, проведення аналізу, постановку цілей, планування, організацію, керування і контроль.

Ключові слова: управління, управлінські принципи, ефективний менеджмент, агро-промисловий комплекс, сталий розвиток, розширене відтворення, аграрний сектор.

1. Вступ

Управління - це вид діяльності, що має на меті взаємодію керуючої системи з керованою для досягнення визначених завдань. У будь-якому процесі управління існують два головних компоненти: суб'єкт управління - той, хто виконує функції керування, і об'єкт управління - той, ким або чим керують. Основне завдання управління полягає у грамотній організації роботи інших людей. Найвища форма мистецтва управління полягає у здатності

структуризувати процес таким чином, щоб у керованого об'єкта виникало відчуття свободи від прямого впливу.

Менеджмент являє собою процес координації та організації робочої діяльності інших людей з метою досягнення високої ефективності та результативності. Менеджер організації - це особа, яка об'єднує та координує роботу членів колективу, забезпечуючи реалізацію цілей організації. Основна місія менеджера полягає не стільки в підвищенні персональної ефективності, скільки у створенні умов, за яких інші працівники зможуть успішно виконувати свої завдання, спрямовані на спільну мету.

Менеджмент сільськогосподарського виробництва охоплює використання управлінських принципів і методів задля ефективної організації та функціонування агропідприємств із метою досягнення максимальної продуктивності та прибутковості. Це багатоаспектна сфера, яка включає управління ресурсами, персоналом, виробничими процесами, фінансами, адаптацію до динаміки ринку та впровадження інновацій.

Ефективний менеджмент сільськогосподарського виробництва є фундаментом для успішного функціонування агропромислового комплексу, забезпечення продовольчої безпеки та реалізації довгострокового сталого розвитку сільських регіонів.

2. Об'єкт і предмет досліджень

Об'єктом досліджень виступає процес управління сільськогосподарським виробництвом в сучасних умовах. Предметом досліджень є визначення особливостей управління сільськогосподарським виробництвом в умовах війни.

3. Мета досліджень

Мета досліджень полягає у механізмів стійкого розвитку сільського господарства в умовах воєнного стану.

4. Аналіз публікацій по темі досліджень

Дана тематика, на мій погляд, представлена в наукових публікаціях достатньою мірою. Так, наприклад, Болтянська Н.І. [1] в своїй публікації зазначає, що «Специфіка управління сільськогосподарським підприємством в сьогодишніх умовах полягає в тому, що воно спрямоване на ефективне господарювання в умовах дефіциту власних ресурсів і недостатнього державного фінансування, інтенсифікацію виробництва та зменшення ролі адміністративних методів у регулюванні виробництвом. Особливістю сучасного трансформованого сільськогосподарського підприємства є наявність в його виробничій структурі технологічних систем, які поділяються на кілька ієрархічних рівнів: технологічні системи операцій; технологічні системи процесів; технологічні системи виробничих підрозділів і технологічні системи підприємств» [1]. Кантемир О. указує на те, що «Розглядаючи управління виробництвом як процес цілеспрямованого впливу на колективи людей, окремих працівників, можна дійти висновку, що однією з найбільш важливих сутнісних сторін є те, що управління виробництвом в сільському господарстві – це процес узгодження і задоволення особистих, колективних і загальнонародних інтересів з метою формування стимулів для досягнення поставленої перед галуззю мети» [2].

Зеленко О., зазначала, що «Сучасний стан організації управлінської діяльності сільського господарства не відповідає повною мірою вимогам ринкової економіки, що безпосередньо впливає на ефективність його функціонування. Особливістю сучасного етапу вдосконалення системи управління є відсутність необхідної єдності нових форм організації виробництва й управління та їх змісту. Підвищення ефективності управлінської діяльності – одне з найбільш актуальних завдань, виконання якого забезпечує стійке положення підприємства на ринку та

його економічний розвиток» [3]. Стоноженко Р.В. указує на наступне: «Аграрний сектор економіки є життєвоважливим для вітчизняної економіки у будь-який час, а зараз і поготів, адже виступає одним із бюджетоутворюючих секторів ВВП країни. Війна, криза та напружена економікополітична ситуація у світі вносять свої корективи в функціонування одного з основних джерел наповнення бюджету України. Зараз, як ніколи, потрібно впроваджувати сучасні методи управління аграрними підприємствами, щоб дати змогу ефективно використовувати наявні ресурси та можливості з метою отримання найбільш ефективного результату, що є вкрай актуальним в сучасних умовах зменшення потоків надходження до державного бюджету у зв'язку з наявними активними бойовими діями на території країни та значною кількістю окупованих територій» [4].

Гринчак О.В. зазначав, що «Кризові явища в галузі сільського господарства породжені сукупністю проблем як загальноекономічного, галузевого, так і організаційно-економічного та фінансового характеру. Їхня гострота має об'єктивний характер, оскільки сільськогосподарське виробництво залежить від природно-кліматичних умов і використання біологічних активів в якості засобів і предметів праці, має сезонний характер і постійно протистойть монопольним діям заготівельних, переробних, торговельних організацій, постачальників матеріально-технічних ресурсів, відчуває нестачу фінансових ресурсів тощо, що обумовлює специфічність управління ним» [5]. Козинець О.А. звертає увагу на те, що «аграрне підприємство повинне визначати і прогнозувати параметри зовнішнього середовища, асортимент продукції, ціни, постачальників, ринки збуту тощо, щоб мати можливість швидко і, перш за все, правильно реагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища» [6]. Ткаченко Г.А., в своїй публікації, зазначала, що «Сільське господарство виступає підґрунтям для розвитку інших галузей української економіки. Йому притаманна сукупність виняткових особливостей, котрі впливають на створення і протікання системи менеджменту. Сезонність виробництва, змінна кількість необхідних трудових та матеріальних ресурсів протягом року вимагають певних методів управління в напрямі збалансування і вирівнювання наявних мінливих диспропорцій» [7].

Рябенко Г.М. вважав, що «Першочерговим завданням на шляху не тільки збереження, а й розвитку аграрного сектору, є формування такої державної підтримки аграріїв, що враховує особливості сільськогосподарського виробництва, яке має меншу прибутковість, ніж інші галузі» [8]. В аналітичному огляді Михайла Матвєєва зазначається, що «Повномасштабне вторгнення Росії в Україну завдало великої шкоди аграрному сектору України. На площі, які безпосередньо постраждали внаслідок воєнних дій, припадало близько 36% довоєнного вирощування зернових у країні» [9]. В публікації Наталії Намлієвої, присвяченій особливостям підприємницької діяльності в нашій країні в умовах війни, притаманних більшості галузей економіки, увага акцентується на тому, що «Суб'єкти підприємництва пристосовуються до нових викликів, а також допомоги з боку держави та міжнародних партнерів. Відбувається відновлення економічної активності підприємств в багатьох секторах підприємництва» [10]. Олена Погорелова стверджує наступне: «Вибудова нової аграрної політики України має будуватись на спільних з ЄС принципах та засадах. Цей факт не вимагає додаткових обґрунтувань – Україна прагне європейської інтеграції, що передбачає дотримання однакових стандартів, реалізацію спільних програм, узгоджені нормативні акти та ін.» [11].

5. Методи досліджень

У ході виконання дослідження використовувалися різноманітні методи, серед яких науково-технічний аналіз, емпіричні дослідження, теоретичні розробки, загальнонаукові принципи та інструменти наукового пошуку.

6. Результати досліджень

Особливості менеджменту в агропромисловому комплексі (АПК) витікають з того факту, що аграрна сфера матеріального виробництва вирізняється своєю специфікою, адже об'єктами трудової діяльності тут є біологічні складники, зокрема рослини і тварини. Складність фізико-біологічних процесів, що відбуваються в організмах під час формування кінцевого продукту, диктує потребу у використанні значної кількості ресурсів, які охоплюють понад 500 тисяч найменувань. До них належать технічні, хімічні, енергетичні та фізичні засоби. Частина цих ресурсів відтворюється безпосередньо в аграрних господарствах, тоді як інша створюється штучно за межами аграрної сфери, переважно в промислових галузях. Техніка, паливо, мастила, хімічні препарати та інші подібні засоби є продуктами промислової діяльності, проте без них функціонування сільськогосподарського виробництва неможливе. Фермери та сільськогосподарські виробники далеко не завжди мають можливість вчасно закупити всі необхідні ресурси. У цьому їм приходять на допомогу підприємства й служби аграрного сервісу. Окрім постачально-збутових функцій, які включають транспорт та зберігання, аграрний сервіс пропонує широкий спектр виробничих послуг для забезпечення потреб сільського господарства [12].

Одним із ключових аспектів успішності в цій сфері є оптимальне формування та раціональне використання матеріально-технічної бази, яка є багатогранною та має як натуральний, так і вартісний склад. У натуральному розрізі матеріально-технічна база охоплює засоби і предмети праці, включаючи машини, обладнання, інші технічні засоби, виробничі та культурні споруди, робочий і продуктивний худобу, багаторічні насадження, засоби захисту рослин, насіння, корми, сировину та паливо. Додатково, для її функціонування використовуються природні ресурси, наприклад воду, що забезпечують технологічні процеси через відповідні форми організації виробництва.

На рисунку 1 показано основні елементи менеджменту сільськогосподарського виробництва:

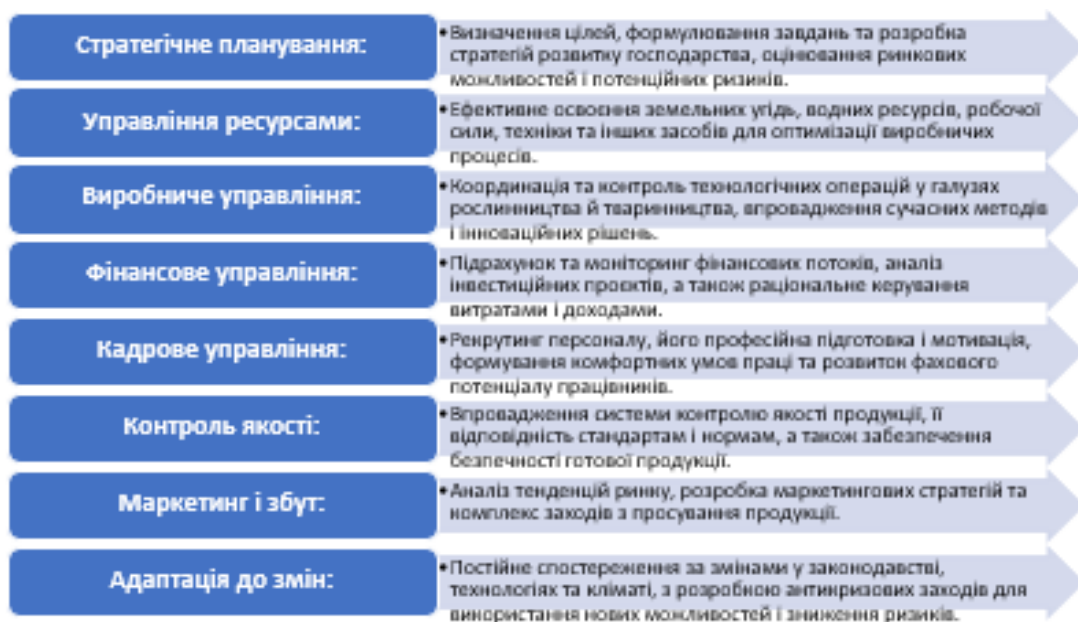

Рис. 1. Основні елементи менеджменту сільськогосподарського виробництва [13].

Основоположний принцип організації аграрного бізнесу полягає в систематичному впровадженні діяльності, яка ґрунтується на використанні найбільш сучасних і передових технологій, відпрацьованих у галузі на світовому рівні. При цьому технологічний процес

виробництва аграрної продукції має задовольняти ряд ключових критеріїв, що є фундаментальними для його ефективності й сталого розвитку. До таких критеріїв належать:

- економічна доцільність, що передбачає оптимальне співвідношення між витратами та віддачею для забезпечення рентабельної діяльності;
- конкурентоспроможність, яка забезпечує відповідність продукції чи послуг вимогам ринку та спроможність успішно функціонувати у висококонкурентному середовищі;
- екологічна безпека, що акцентує увагу на запобіганні шкоді довкіллю та збереженні природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Дотримання цих вимог є не лише основою сучасного аграрного виробництва, але й важливим управлінським інструментом у процесі раціонального використання виробничих ресурсів у сільськогосподарському секторі. Реалізація цього підходу базується на розробці чітко структурованих і регламентованих технологічних стандартів, які забезпечують організацію робіт і послуг на належному рівні.

Необхідність слідування визначеним стандартам є об'єктивною вимогою, зумовленою комплексною природою як об'єктів, так і суб'єктів у галузі аграрного виробництва. Особливо це стосується надання послуг аграрним товаровиробникам, таких як виробниче супроводження чи забезпечення необхідними матеріально-технічними ресурсами. Усе це спрямоване на максимізацію не лише економічної результативності, але й гармонійного співіснування сільськогосподарської діяльності з навколишнім середовищем.

На рисунку 2 проілюстровано перелік ключових завдань менеджменту в сільському господарстві:

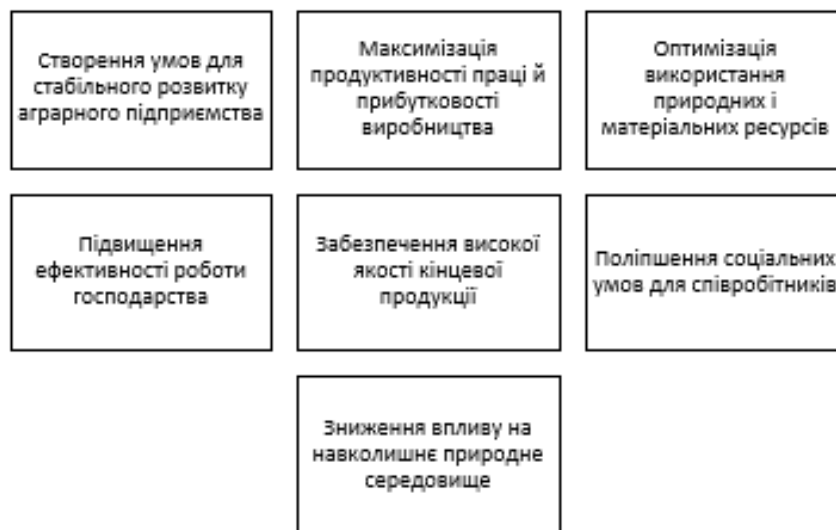

Рис. 2. Ключові завдання менеджменту в сільському господарстві [14].

Поняття бізнесу відзначається як спільними рисами, так і специфічними особливостями, які проявляються в різних сферах економіки. Однією з таких сфер є аграрний сектор, в якому сукупність економічних відносин отримала назву агробізнес. Термін "бізнес" стосується будь-якої економічної діяльності, спрямованої на отримання доходу або інших вигод. Осіб, що проявляють ініціативність і самостійність з метою досягнення прибутку, називають бізнесменами або підприємцями.

Відповідно до цього, агробізнес можна визначити як особливу форму підприємницької діяльності в аграрній сфері економіки. Він охоплює широкий спектр напрямів: виробництво засобів для сільського господарства (сільгосптехніка, добрива, корми тощо), власне сільськогосподарське виробництво (виращування рослин і розведення тварин), а також діяльність із зберігання, переробки та реалізації як сировини, так і переробленої продукції. Крім

того, важливою складовою агробізнесу є послуги зі сільськогосподарського обслуговування, такі як агросервіс і розвиток ринкової інфраструктури.

Практичний досвід довів ефективність інтеграції кількох етапів підприємницької діяльності в рамках однієї фірми. Наприклад, це може включати вирощування сільськогосподарської сировини, її зберігання, переробку та продаж готової продукції. Однак агробізнес стосується не лише сфер виробництва чи обслуговування. Населення також є його складовою, оскільки розрахунки витрат на продукти харчування в сімейних бюджетах прямо впливають на загальний обіг і попит на продукцію цього сектору.

Сільськогосподарське виробництво, як одна з ключових галузей народного господарства, є найбільш наближеним до природної екосистеми. Його функціонування, у переважній більшості випадків, здійснюється безпосередньо в її межах. Географічно аграрний сектор охоплює близько двох третин території України, що є показником його значущості для економічної та екологічної системи країни. З огляду на це, методи ведення сільськогосподарської діяльності нерозривно пов'язані з використанням природних ресурсів, серед яких найважливішим є рослинний світ. Рослини виступають у ролі своєрідних "фабрик", які завдяки сонячній енергії трансформують неорганічну матерію у кінцевий продукт, що лежить в основі харчової та багатьох інших систем життєдіяльності. Саме ця функція визначає принципову відмінність між промисловим і сільськогосподарським виробництвом.

У сфері промисловості процес виробництва зазвичай базується на використанні штучно створених енергоносіїв, таких як електроенергія, продукти переробки нафтопродуктів, вугілля або атомна енергія. Натомість аграрна галузь опирається переважно на сонячну радіацію як основний джерело енергії, що впливає на якість та обсяги виробництва. Ефективність трансформації рослиною природної матерії за допомогою сонячної енергії в урожай суттєво визначає кінцевий результат діяльності аграрного сектору.

Схожий принцип застосовується і в тваринницькій галузі, де основою виробництва є сировина, отримана в результаті рослинництва – кормові культури. Ці культури накопичують сонячну енергію, яка потім використовується для формування м'яса, молока, яєць та іншої продукції. Енергетична складова процесу тут представлена тією ж сонячною енергією, проте вже у вигляді нагромадженої сировини.

І рослинництво, і тваринництво мають спільну мету – досягнення максимальної ефективності використання природних і матеріальних факторів. Це передбачає створення генетичного потенціалу культурних рослин та породного складу тварин, які здатні б були найбільш продуктивно перетворювати ресурси на кінцевий продукт. Одночасно важливо розробити і впроваджувати ті технології, які б найбільш точно відповідали біологічним вимогам рослин та тварин. Таким чином, у рослинницьких галузях основним об'єктом праці є генетичний потенціал рослин, тоді як у тваринництві – породна основа тварин.

Попри високий рівень залежності сільськогосподарського виробництва від природних процесів, жоден етап діяльності не обходиться без втручання людини. Підготовка ґрунту, засівання насіння, догляд за посівами та збір врожаю – усе це є складними процесами, які вимагають організації, планування та активної участі живої праці. Людина не тільки керує технологічними процесами в аграрному секторі з метою створення оптимальних умов для рослин та тварин, але й активно вдосконалює генетичні характеристики об'єктів праці. Завдяки досягненням у селекції та генетиці розширюються можливості трансформації природної матерії в органічну речовину.

На рисунку 3 показано сучасні тренди в сфері сільськогосподарського менеджменту:

- Активне застосування цифрових технологій, таких як точне землеробство та аналіз великих даних.
- Поширення органічного землеробства та екологічно чистих практик.
- Зростаючий акцент на принципах сталого розвитку.
- Використання біотехнологій для покращення виробничих процесів.
- Інтенсифікація альтернативних джерел енергії для скорочення залежності від традиційних ресурсів.

Рис. 3. Сучасні тренди в сфері сільськогосподарського менеджменту [15].

Цілеспрямована й усвідомлена діяльність людини, спрямована на вдосконалення способів ефективного використання природних ресурсів, які є ключовими для реалізації поставлених завдань, утворює концепцію суб'єкта виробничої діяльності. Цей суб'єкт може бути представлений як окрема особа, безпосередньо залучена до виробництва, або група осіб, що спільно організовують і здійснюють роботу на основі об'єднаних технологічних ідей та спільної мети. Основними функціями суб'єкта виробничої діяльності є ретельне планування виробничих процесів, забезпечення високого рівня дотримання технологічної дисципліни, відповідальність за максимально ефективне використання доступних природних і створених людськими зусиллями ресурсів, а також систематичний контроль за їх відновленням у належному стані та необхідними темпами для сталого розвитку. Цей суб'єкт виступає не лише організатором і виконавцем діяльності, але й фактичним власником створеного продукту, приймаючи на себе роль відповідального господаря.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

На мою думку, подальший розвиток досліджень має акцентуватись на в необхідності випереджаючого розвитку системи управління сільськогосподарським виробництвом у порівнянні з розвитком самого сільськогосподарського виробництва.

8. Висновки

Сучасне сільськогосподарське виробництво демонструє безперервний розвиток та модернізацію засобів і предметів праці, які істотно змінюються під впливом досягнень науково-технічного прогресу. Цей закономірний процес, що є центральним елементом розвитку продуктивних сил аграрного сектору, набуває особливо важливого значення в умовах скорочення трудових ресурсів у сільській місцевості, де демографічні та соціально-економічні чинники часто створюють додаткові виклики для сталого розвитку. Відповідно, управління сільськогосподарським виробництвом, як обов'язковий елемент системи, має розвиватись темпами, що випереджають розвиток системи сільськогосподарського виробництва в цілому. Науково-технічний прогрес покликаний відігравати ключову роль у зниженні виробничих витрат, що включають обмежені ресурси, такі як паливо і природна сировина. Особливо актуальним стає впровадження технологій, орієнтованих на ощадливе використання матеріальних ресурсів, що потребує чіткої стратегії спрямування науково-технічного розвитку. Необхідно зазначити, що досягнення в цій сфері не просто вдосконалюють методи раціоналізації праці й скорочення зайвих витрат, але також

спричиняють зростання витрат на реалізацію нових технологічних рішень. Головною метою залишається досягнення такого балансу між витратами та результатами, при якому додаткові витрати поступаються перед отриманим додатковим ефектом. Забезпечення цього балансу є основою ефективного й оптимального розвитку науково-технічного прогресу в аграрному секторі.

Список літератури:

1. Болтянська Н.І., Маніта І.Ю. Особливості управління виробництвом в сільськогосподарських організаціях. *Технічний сервіс агропромислового, лісового та транспортного комплексів*. 2021. № 23. С. 198-205.
 2. Кантемир О. Особливості управління в сільському господарстві. URL: https://sophus.at.ua/publ/2016_03_31_lviv/sekcija_section_7_2016_03_31/osoblivosti_upravlinnja_v_silskomu_gospodarstvi/121-1-0-1810. (дата звернення: 17.07.2025).
 3. Зеленко О. Особливості управління сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. № 1. С. 71-75.
 4. Стоноженко Р.В., Андрощук І.О. Особливості управління аграрними підприємствами України в умовах невизначеності та кризової ситуації. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2023. вип. 9(42). С. 252-259.
 5. Гринчак О.В., Давлетханова О.Х., Миколайчук Я.Л. Особливості управління сільськогосподарським виробництвом. URL: <https://lib.udau.edu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/4d10019c-aa3f-4ba2-b54a-a3d885a0014d/content>. (дата звернення: 17.07.2025).
 6. Козинець О.А. Оперативне управління та шляхи удосконалення виробничих процесів в аграрному підприємстві. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/7674/1/1.pdf>. (дата звернення: 17.07.2025).
 7. Ткаченко Г.А. Ключові аспекти менеджменту на сільськогосподарських підприємствах. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/414.pdf>. (дата звернення: 17.07.2025).
 8. Рябенко Г.М., Бондаренко І.Д. Особливості управління діяльністю аграрних підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 13. С. 356-359.
 9. Матвеев М. Сільське господарство та ринок сільськогосподарських земель України: вплив війни. Аналітика. Ринок землі. Воркс Україна. 02.05.2023. URL: <https://voxukraine.org/authors/myhajlo-matveyev> (дата звернення: 19.07.2025).
 10. Намлієва Н.В. Особливості підприємницької діяльності в умовах воєнного стану в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2023. № 2 (47). С. 150-157.
 11. Погорелова О.В. Державне регулювання аграрного сектору економіки в контексті забезпечення завдань сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 129-143.
 12. Економіка і організація аграрного сервісу / За ред. П.О. Мосіюка. К.: ІАЕ УААН, 2001. 501 с.
 13. Мазур К.В., Кубай О.Г. Менеджмент аграрного підприємства: навчальний посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 284 с.
 14. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навчальний посібник / За редакцією М.М. Ільчука. К.: Вища освіта, 2002. 398 с.
 15. Калачевська Л.І. Інноваційні моделі бізнес-менеджменту в агросекторі: адаптація до викликів глобальних ринків. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 68.
-

Features of agricultural production management in modern conditions

Valerii Vasylyovych Garkavyi

Public management and administration department of the Dnipro State Agrarian and Economic University, Dnipro, Ukraine
ORCID 0000-0003-4325-3422

Abstract: The article is answered to the current and discussed scientific and practical and applied question at the present stage of agricultural development "What are the peculiarities of agricultural production management in modern conditions"? Management as a type of activity is characterized. The peculiarities of agricultural production management, taking into account such elements as significant dependence on natural conditions as the seasonality of production, as well as such a peculiarities of production of agricultural products as that the objects of production are living organisms (plants and animals) and most products of the industry can quickly spoil or lose their consumer properties. It is also determined that the peculiarity of agricultural production, and therefore management, is that most products of the industry are subject to further processing. It is indicated that agricultural production is one of the key factors of the country's security. It is stated that the current level of organization of management in agriculture generally does not meet the modern challenges of a market economy, which directly affects the efficiency of the industry. A special feature of the current stage of improving the management system is the lack of proper integration between new forms of production and management and their real content. It is emphasized that improving the efficiency of management activity is one of the most pressing tasks, the solution of which contributes to the stable position of enterprises in the market and their economic development. The article also states that in the field of agricultural production, the organization of management work is influenced by numerous factors, such as the nature of the socio-political structure, types of property and specificity of the agricultural sector of the economy. The peculiarities of agriculture as an industry that determine the specificity of management cycles and activities of specialists in management, which is directly related to the performance of universal basic, typical and specialized functions, are analyzed. It is stated that the implementation of management functions by agricultural enterprises is ensured through the use of adequate methods, which include information support, analysis, goals, planning, organization, management and control.

Keywords: management, management principles, effective management, agro -industrial complex, sustainable development, extended reproduction, agrarian sector.
